

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RINKIMŲ KODEKSO 7, 34, 36, 37, 41, 54, 63, 79, 80, 131, 132, 135, 138 IR 143
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
KONSTITUCINIS ĮSTATYMAS**

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Draudžiama balsuoti už kitą asmenį arba pavesti kitam asmeniui balsuoti už save. Dėl negalios savarankiškai negalinčiam balsuoti rinkėjui turi būti sudaromos sąlygos laisvai pasirinkti balsuoti padedamam kito asmens, kuriuo jis pasitiki, kaip tai nustatoma šiame kodekse, arba pasinaudoti galimybe balsuoti asmenų su negalia poreikiams pritaikytose balsavimo patalpose.“

2 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 34 straipsnio 1 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„1. Vyriausioji rinkimų komisija sudaroma iš pirmininko ir narių, kurie yra valstybės pareigūnai. Vyriausiąją rinkimų komisiją sudaro Seimas:“.

2. Pakeisti 34 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui ir nariams Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas taikomas tiek, kiek jame numatytas taikymas valstybės pareigūnams ir kiek jų statuso nereglamentuoja šis kodeksas. Vyriausiosios rinkimų komisijos veiklą aptarnauja Vyriausiosios rinkimų komisijos sekretoriatas (toliau – Sekretoriatas). Sekretoriatą sudaro valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.“

3 straipsnis. 36 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 36 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) negali gauti jokio kito atlyginimo, išskyrus darbo užmokestį, nustatytą pagal einamas pareigas, ir atlyginimą už kūrybinę, pedagoginę ir mokslinę veiklą, taip pat užmokestį už dalyvavimą Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamuose arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektuose, kuriuose vykdoma pedagoginė ar kūrybinė veikla.“

4 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Papildyti 37 straipsnio 1 dalį 12 punktu:

„12) pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą nebegali eiti pareigų;“.

5 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„41 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko, jo pavaduotojų ir šios komisijos narių darbo apmokėjimas, socialinės garantijos ir garantijos atleidus iš pareigų

1. Komisijos pirmininko pavaduotojams bei nariams, atsižvelgiant į faktiškai dirbtą darbo laiką, darbo užmokestis mokamas proporcingai dirbtam laikui.

2. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo pavaduotojai ir šios komisijos nariai valstybiniu socialiniu draudimu draudžiami įstatymo nustatyta tvarka.

3. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui, jo pavaduotojams ir šios komisijos nariams kiekvienų metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis išmokama ne

didesnė kaip įstatymo nustatytos jų pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Ji mokama neviršijant Vyriausiajai rinkimų komisijai darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Jeigu šių lėšų nepakanka, taip pat jeigu Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, jo pavaduotojas ar šios komisijos narys nėra išdirbęs visų metų, priemoka apskaičiuojama proporcingai turimoms darbo užmokesčio lėšoms arba tais metais dirbtam laikui. Priemokos Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui, jo pavaduotojui ir kiekvienam šios komisijos nariui dydį nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

4. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui, jo pavaduotojams ir šios komisijos nariams, iš pareigų atleidžiamiesiems šio kodekso 37 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytu pagrindu, ir jeigu jis neskiriamas kitai kadencijai ir per 2 mėnesių terminą nepradedą eiti valstybės pareigūno ar valstybės tarnautojo pareigų, išmokama 2 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Nutrūkus Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininko, jo pavaduotojo ir šios komisijos nario įgaliojimams, kai pagal sveikatos priežiūros įstaigos išvadą negali eiti pareigų, išmokama 3 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkui, jo pavaduotojui ir šios komisijos nariui mirus, jo šeimos nariams (sutuoktiniui, partneriui, sugyventiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams)) išmokama 3 mėnesių jų vidutinio darbo užmokesčio dydžio išmoka. Šioje dalyje nurodytos išmokos mokamos iš Vyriausiosios rinkimų komisijai skirtų valstybės biudžeto lėšų.“

6 straipsnis. 54 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 54 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) apie negalią – dokumento pavadinimas ir data;“.

7 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 63 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Rinkėjų, balsuojančių namuose, sąrašas sudaromas pagal pateiktus jų prašymus. Namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus sudarančios ir tikslinančios rinkimų komisijos turi teisę duomenis apie asmenis su negalia gauti iš apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų duomenis tvarkančio registro bei dalyvumo ir neįgalumo lygio nustatymo duomenų tvarkytojų; duomenis apie laikinai nedarbingus asmenis – iš apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų duomenis tvarkančio registro ir sveikatos priežiūros įstaigų; duomenis apie saviizoliacijoje esančius rinkėjus – iš Vyriausybės įgaliotos institucijos. Šių asmens duomenų rinkimų komisijos negali atskleisti neįgaliesiems jų tvarkyti asmenims ir juos gali naudoti tik namuose balsuojančių rinkėjų sąrašų sudarymo ir tikslinimo tikslais.“

8 straipsnis. 79 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 79 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Kai rinkėjas dėl negalios ar kitų priežasčių negali reikalingų duomenų rinkėjų parašų rinkimo lape įrašyti pats, jo prašymu tą padaro kitas asmuo, išskyrus parašų rinkėją. Šiuo atveju rinkėjų parašų rinkimo lape padaromas Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos įrašas.“

9 straipsnis. 80 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 80 straipsnio 4 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) dėl negalios ar kitų priežasčių negalėjusių duomenų įrašyti rinkėjų.“

10 straipsnis. 131 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 131 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Savivaldybės administracija ne vėliau kaip per 20 dienų nuo rinkimų paskelbimo dienos, atsižvelgdama į patalpų, pritaikytų rinkėjams su negalia, poreikį konkrečioje rinkimų apylinkėje, privalo įvertinti, ar balsavimo patalpos yra tinkamos ir pritaikytos asmenų su negalia bei senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams. Savivaldybės administracija, įvertinusi, kad balsavimo patalpos nėra tinkamos, privalo jas pritaikyti arba išnuomoti pritaikytas. Likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki

rinkimų dienos, rinkimų komisija kartu su savivaldybės administracija atlieka pakartotinį balsavimo patalpų tinkamumo įvertinimą. Balsavimo patalpų tinkamumui įvertinti gali būti pasitelkiamos nevyriausybinės organizacijos. Balsavimo patalpų tinkamumas vertinamas ir nevyriausybinės organizacijos pasitelkiamos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.“

11 straipsnis. 132 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 132 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Iš valstybės biudžeto lėšų apmokamos rinkimų komisijų išlaidos rinkimams organizuoti ir vykdyti bei rinkimų komisijų narių ir šias komisijas aptarnaujančio personalo darbas, balsavimo biuletenių ir kitos Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos rinkimų medžiagos pritaikymo rinkėjų su negalia poreikiams išlaidos.“

2. Pakeisti 132 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Iš savivaldybių biudžetų lėšų mokama už balsavimo patalpų bei apygardų, savivaldybių ir apylinkių rinkimų komisijų buveinių išlaikymą, Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyto inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą, balsavimo patalpų įrengimą ir pritaikymą rinkėjų su negalia poreikiams, o jeigu galimybės įrengti balsavimo patalpų ar jų pritaikyti rinkėjų su negalia poreikiams nėra, – už tinkamų patalpų nuomą.“

12 straipsnis. 135 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 135 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus veiksmus rinkėjas atlieka pats. Rinkėjui su negalia privalo būti sudarytos sąlygos balsuojant naudotis pagalbinėmis priemonėmis ir technologijomis. Jeigu rinkėjas dėl negalios šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų veiksmų pats atlikti negali, jo prašymu juos atlieka rinkėjo pasirinktas asmuo. Šis asmuo rinkėjo akivaizdoje privalo užpildyti rinkimų biuletenį (-ius) pagal jo nurodymą ir atlikti šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus veiksmus. Pasirinktas asmuo privalo išsaugoti jį pasitelkusio rinkėjo balsavimo paslaptį.“

13 straipsnis. 138 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 138 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Balsuoti namuose gali tik šie rinkėjai: asmenys su negalia, asmenis su negalia namuose slaugantys ar juos prižiūrintys (jiems teikiantys pagalbą) asmenys, dėl ligos laikinai nedarbingi rinkėjai, sukakę 70 metų ir vyresni rinkėjai, jeigu jie dėl sveikatos būklės patys negali atvykti rinkimų dieną į rinkimų apylinkę, yra pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose ir yra įrašyti į namuose balsuojančių rinkėjų sąrašus. Taip pat balsuoti namuose gali dėl 140 straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių saviizoliacijoje esantys rinkėjai, pateikę Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos rinkėjo prašymą balsuoti namuose. Rinkimų komisijų nariai, platindami pranešimus apie rinkimus, privalo juos įteikti asmeniškai tiems rinkėjams, kurie turi teisę balsuoti namuose, išskyrus saviizoliacijoje esančius rinkėjus.“

2. Pakeisti 138 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Rinkėjų, išskyrus saviizoliacijoje esančius rinkėjus, prašymai balsuoti namuose pateikiami rinkimų apylinkių rinkimų komisijoms. Rinkėjų, įrašytų į rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose telefonu, elektroniniu paštu ir pateikiant rašytinį prašymą pradedami priimti įteikiant jiems pranešimus apie rinkimus ir baigiami priimti paskutinį trečiadienį iki rinkimų dienos. Rinkėjų, kurie yra laikinai apsistoję tam tikros rinkimų apylinkės teritorijoje, bet nėra įrašyti į šios rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, prašymai balsuoti namuose baigiami priimti paskutinį antradienį iki rinkimų dienos. Rinkėjas, kuris dėl negalios pats negali užpildyti prašymo balsuoti namuose ar jo įteikti apylinkės rinkimų komisijai, gali pavesti šiuos veiksmus už jį atlikti savo šeimos nariui, kaimynui ar juo besirūpinančiam asmeniui arba rinkimų komisijos nariui. Šie asmenys rinkėjo prašymą pasirašo ir nurodo savo vardą, pavardę ir asmens kodą.“

14 straipsnis. 143 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 143 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Rinkėjui su negalia privalo būti sudarytos sąlygos balsuojant naudotis pagalbinėmis priemonėmis ir technologijomis. Jeigu rinkėjas dėl negalios negali pats atlikti šiame straipsnyje nurodytų veiksmų, jo prašymu rinkimų biuletenius užpildo pasirinktas kitas asmuo. Šis asmuo privalo rinkimų biuletenius užpildyti rinkėjo akivaizdoje ir pagal jo nurodymą, išsaugoti balsavimo paslaptį ir rinkėjo akivaizdoje įmesti biuletenius į balsadėžę.“

15 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas